

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 329/2024
07.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Дарко Петровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа у Јагодини чији је законски заступник Државно правобранлаштво, Одељење у Крагујевцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2716/23 од 09.11.2023. године, у седници одржаној 07.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2716/23 од 09.11.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Јагодини П1 707/22 од 07.03.2023. године и **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова другостепног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилци накнади трошкове ревизијског поступка од 27.500,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 707/22 од 07.03.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са посла за период од октобра 2020. године до јуна 2021. године исплати појединачне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког месечног износа посебно до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 83.100,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2716/23 од 09.11.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Јагодини П1 707/22 од 07.03.2023. године, тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да тужилци на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са посла за период од октобра 2020. године до јуна 2021. године исплати појединачне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког месечног

износа посебно до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка од 91.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања са предлогом да се о ревизији одлучи применом члана 404. и члана 403. став 2 Закона о парничном поступку.

Како је побијаном другостепеном пресудом преиначена првостепена пресуда и одлучено о тужбеном захтеву, ревизија је дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2 Закона о парничном поступку, па нема законских услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом тужиље не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 2. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу код тужене на радном месту ... у ПУ у Јагодини. Током утуженог периода тужила је радила у сменама, викендом и празницима па је на посао долазила сопственим возилом јер није била у могућности да користи градски превоз чији поласци се нису уклапали са почетком њеног радног времена а тужена јој није обезбедила превоз за долазак и одлазак са рада. У спорном периоду на територији Града Јагодине био је организован бесплатан јавни превоз. Економско-финансијским вештачењем утврђена је висина утужених трошкова обрачунатих у висини цене дневне аутобуске карте у јавном саобраћају за дане када тужила није имала благовремени превоз, а до висине цене месечне карте у укупном износу од 4.324,84 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље применом одредбе члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду, одредбе члана 189. став 1. Закона о полицији и одредбе члана 4. и 7. став 1. Уредбе о начину остваривања права полицијских службеника на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, налазећи да тужила има право на накнаду трошкова превоза у висини утврђеној вештачењем јер је њено радно време било сменско, радила је викендом и празницима због чега аутобуски превоз није могла да уклопи са радним временом па су вештачењем утврђени стварни трошкови које је тужила имала за долазак и повратак са рада за дане када тужила није имала благовремени превоз.

Другостепени суд је првостепену пресуду преиначио тако што је тужбени захтев тужиље одбио применом одредбе члана 189. став 2. тачка 3. Закона о полицији којом је прописано да полицијски службеник нема право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у случају да је актом јединице локалне самоуправе омогућен полицијским службеницима превоз без накнаде, а имајући у виду да међу странкама није спорна чињеница да је у утуженом периоду на територији Града Јагодине био

организован бесплатан јавни превоз, као и изузетак прописан ставом 3. члана 6. Уредбе о начину остваривања права полицијских службеника на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада и изричиту дужност полицијског службеника (у складу са ставом 4. истог члана), да у случају става 3. овог члана достави доказ стварних трошкова превоза – искоришћене појединачне карте за превоз непосредном руководиоцу, при чему тужилја није доказала да је поступила у смислу става 4. члана 6. наведене уредбе.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 189. став 1. Закона о полицији („Службени гласник РС“ бр 6/16 ... 87/18), прописано је да полицијски службеник има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини трошкова превоза на релацији место пребивалишта/боравишта – место где полицијски службеник редовно обавља своје задатке односно остварује своју радну активност. На основу става 3. тог члана закона, полицијски службеник нема право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у случајевима: а) да има обезбеђено службено моторно возило дато на лично задужење; 2) да Министарство на други начин обезбеди полицијским службеницима превоз за долазак и одлазак са рада, 3) да је актуелна јединица локалне самоуправе омогућила полицијским службеницима превоз без накнаде; 4) да се налази на годишњем одмору, плаћеном или неплаћеном одсуству, службеном путу, боловању, када по посебном распореду рада ради и борави у теренским условима живота и рада или ради и борави ван места рада, ради обављања полицијских послова и задатака или спровођења обуке, као и свим другим случајевима одсуства са рада.

Уредбом о начину остваривања права полицијских службеника на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада („Службени гласник РС“ бр. 62/19, 113/20), прописан је начин остваривања права полицијских службеника на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у Министарству унутрашњих послова. На основу члана 2. те уредбе, прописано је да благовремени превоз подразумева превоз полицијског службеника најкраћим путем на релацији место пребивалишта (боравишта) место рада, које обезбеђују уредан долазак на рад (тачка 5.). Чланом 4. Уредбе, предвиђено је да накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада полицијских службеника Министарство врши исплатом новчаног износа у висини најниже цене месечне претплатне карте у јавном превозу која полицијском службенику обезбеђује благовремени долазак и одлазак са рада (тачка 1.). Одредбом члана 3. уредбе предвиђено је да изузетно из става 2. тог члана, ако стварни трошкови превоза превазилазе износе исплаћеног у складу са тим ставом, полицијски службеник остварује право на накнаду стварних трошкова превоза у висини најниже цене појединачне карте односно збира појединачних карата у јавном превозу које полицијским службеник обезбеђује благовремени долазак одлазак са рада, а највише до износа месечне претплатне карте из става 1. овог члана. У случају става 3. овог члана, полицијски службеник је дужан да достави доказ стварних трошкова превоза – искоришћене појединачне карте за превоз непосредном руководиоцу (члан 6. став 4. Уредбе).

Посебан колективни уговор за полицијске службенике („Службени гласник РС“ бр 62/19 ... 82/20), у одредби члана 31. предвиђа да полицијски службени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у складу са Законом о полицији и подзаконским актима.

У конкретном случају, тужила је у утуженом периоду радила на радном месту ... у Полицијској управи у Јагодини тако што је њено радно време било по сменама, а такође је радила викендом и у време државних празника. На посао је долазила сопственим возилом, када није било могућности да користи јавни превоз, па су вештачењем утврђени стварни трошкови које је она имала за долазак и повратак са рада, а који су обрачунати у висини појединачне цене карте за дане када није имала благовремени превоз до висине месечне претплатне карте.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је, правилно применио материјално право, па је тужили признао стварне трошкове превоза за долазак и повратак са рада за дане када она није имала благовремени превоз, с обзиром да правилна примена неведених одредби закона подразумева обавезу послодавца да запосленима накнади трошкове превоза у висини цене месечне претплате карте у градском, приградском или међуградском саобраћају. Како је у конкретном случају, утврђено да је тужила те трошкове имала, то је правилан закључак првостепеног суда да тужила има право на њихову накнаду за утужени период у висини утврђеној вештачењем. Пошто се ради о праву које је запосленима признато законом који није предвидео могућност његовог ограничења општим актом послодавца или уговором о раду, следи да послодавац није у могућности да то право запослених ограничи прописивањем било каквих услова за његово остварење, па ни обавезом достављања доказа о плаћеним трошковима превоза или подношењем писаног захтева послодавцу у циљу остварења предметног права.

Првостепени суд је одлуку о трошковима парничног поступка донео правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужила је успела у поступку по ревизији па јој припада право на накнаду трошкова тог поступка, у складу са одређеним захтевом и то на име ангажовања пуномоћника, адвоката: за састав ревизије од 18.000,00 динара, применом важеће адвокатске тарифе и на име судских такси на ревизију од 3.800,00 динара, и одлуку по ревизији од 5.700,00 динара, применом важеће Таксене тарифе, што укупно износи 27.500,00 динара.

На основу одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић